

מבוי שהוא גבוה פרק ראשון עירובין

ג.

עין משפט בר מצוה

א א מיי פ"ד מהלכות בית
הביתר על ח סמנ
במשיך ק"ג א
ז ב מיי פ"ד מהלכות
שבת הלכה טו טושי"ע
א"ח י"ב סמנ טע"ף כ'
ח ג ד מיי שם הל' טו
ו"ד מהלכות סוכה
הלכה יג סמנ ע"ג מג
טושי"ע א"ח שם וסמנ
מלג טע"ף ח :

תורה אור השלם

1. למען ידע דרתיבם
כי בסבות הושבתי את
בני ישראל בחוצותי
אזרחם מוצרץ מצרים אני
?? אלהיכם:

ויקרא כג מג

רב ניסים גאון

דמנ ה' מלטריות היו על
גבוי עיקר זו המשנה
במסכת מדרות פכ"ג,
פתחו של אולם גבוהה
אזכרים אמה ורחוב
אמה, וחמש מלטריות
שלמית היו על גבוי,
החתונה ירופת על
הפתח אמה.

רבינו הגאון

אכא אמלחא אן לך
היכר גרול מזה, והאי דתני
פתחו של היכל סימנא
בעלמא הוא, עד עשרים,
כי היכי דלא לילחוף לך.
ואמרין ובר נחמן בר
יצחק אי רבא לא להא
דרבה דאמר למען ידעו
דרוחיבם כי בסוכות
ההושבתי וגו'. עד כי אמה
אדם יודע שר בצל סוכה
וכו'. באנו לפרש טעמא
דהא מניחא דתני אם יש
אמלחא אפילו למעלה
מכ' אמה אין צורך למעט.
ומאי אמלחא חמא בריה
רבא אבא א' קני. פי קורה
ועליה כמין קני העופות
לקנן עליהן, כעין הא
דתיב קני תשעה את
המערבא אמרי
פיסקא דארואי. פי לוח
ארו רחבה ד' טפחים,
דגריסין בירושלמי בעינין
איסקופה, אבל אם יש שם
רחב ד' אסורה. א"ל והוא
אמלחא אילו מלחא
שמה איה מתרת לכל,
ומלחא זו שמתרת לא
מפני רחבה אלא מפני
חשיבותא, וכל העובר
נתון עניו עליה מפני
חשיבותא. וכ"ש קני
(שפורטין) [שפורטין]
לרבי הכל, כי פליגי
בפיסקא דארואי, כך סוגיא
במקצת קורה
בתוך כי ומקצת למעלה
מכ' סכך מקצתה בתוך כי
מקצתה למעלה מכ', אמר
רבה בסוכה פסולה, ואמרי
אמאי מותרת במבוי כשר,
הדיוקן לה לקורה כמאן
דקלישא, וההוא דשרא
למעלה מכ' כמאן דליה
דמי. אי קלשת לה נמצאת
קורה זו ניטלת ברוח, אלא
וראין אותה כאלו היא
שפוד של מתכת. שהיא
חזקה וכבדה וראיה לקבל
אריה עליה, בסוכה נמי
נימא דחזוין להאי סכך
כמאן דקלישא, ואפי"כ
במקצת קיימי וצילתה
מרוכה מחמתה היא

ורב נחמן בר יצחק אי סבירא ליה הא דרבה כו'. לרצה גופיה
הוא מצי למיפך דלית ליה צפרקין (ד' י"ג): דקורה משום
היכרה אלא משום דרז נחמן מפרש צדילי דפליגי צדיק פריך למה
לכו לאפילוגי צדמתי: אי קלשת חוי ר"ה חמתה מרובה מצילתה.
מפרי ר"ה חמתה מרובה מצילתה ע"י

שיצא הרוח ויפזר עד שמהל חמתה
מרובה מצילתה דאי ע"י קלישה
לחודה תהא חמתה מרובה היכי
מכשרי לה צלישנא צדמא הא אין
סכך פסול מטעמך צדמי סכך כשר
כלאמרי צדמא (ד' ט'): גבי העושה
סוכתו חמת האילן וקשיא דלמנ
צדמך קמא דסוכה (ד' ט'). היתה
גבוהה מכ' אמה והואין יורדין צדון
כ' אס צילתה מרובה מחמתה כשירה
אס לאו פסולה ואמאי כשירה והלא
אי קלשת ליה יפלו ההואין למטה
וללישנא צדמא דהכא אמי שפיר
ולרצה מפרוקיא נמי דמפרש משום
דסוכה דיחיד היא ולא מידכר אמי
שפיר דגבי הוהין איכא ליימנר
דיוורדין הרצה למטה דליכא למימר
מידי אצל לרדינא קשה דשמע
דמשום סוכה דאורייתא פסולה משום
אי קלשת כו' וי"ל דהתם מיירי שיש
הרצה הוהין שיכולין להתקיים בקל
על ידי סמיכה ועוד נוכל לומר הכא
דאי קלשת ליה הוי חמתה מרובה
ע"י קלישה לחוד ומטעמך דלא לך
דלמעלה מכ' וללישנא צדמא דלא לך
חשיב כל כך סכך פסול הואיל והוי
סכך כשר אס היה למטה מכ' אצל
קשה דגבי הוהין אמרי' ואס לאו פסול
וללישנא צדמא דהכא ממשנין
אפילו חמתה מרובה מצילתה מיהו
ללישנא קמא ינחא אי נמי גבי הוהין
יש לפסול יותר הואיל ואגודים
עליונים והמתמונים זה צוה דאי
קלשת יפול הכל: אמר רבה במבוי
פסול. ל"ג רב דרז יליף מפתחו
של היכל דהוי חללו כ':

חלל

דרבה בר אבבה אמר קיני כי אתא רב דימי אמר במערבא פסקי
דארואי מאן דאמר פסקי דארואי כ"ש קיני מ"ד קיני אבל פסקי דארואי לא
ומ"ד פסקי דארואי א' מ"ט משום דנפיש משכיה והא סוכה דנפיש משכיה
וקאמרי רבנן דלא אלא כיון דקא חשיב אית ליה קלא: מקצת קורה בתוך
עשרים ומקצת קורה למעלה מעשרים מקצת סכך בתוך עשרים ומקצת סכך
למעלה מעשרים אמר רבה במבוי כשר בסוכה פסול מאי שנא במבוי דכשר
דאמרי' קלוש סוכה נמי לימא קלוש אי קלשת הוויא לה חמתה מרובה מצילתה
הכא נמי אי קלשת הוויא לה קורה הניטלת ברוח אלא על כרחך נעשו כשפורדין
של מתכת הכא נמי על כרחך נעשית צילתה מרובה מחמתה אמר רבא מפרוקי'
סוכה דליחיד היא לא מודכר מבוי דלרבים מדכרי אהרדי רבינא אמר סוכה
דאורייתא אחמירו בה רבנן מבוי דרבנן לא אחמירו ביה רבנן רב אדא בר מתנה
מתני להא שמעתא דרבה איפכא אמר רבה במבוי פסול בסוכה כשירה מאי
שנא סוכה דכשירה דאמרינן קלוש במבוי נמי לימא קלוש אי קלשת הוי לה
קורה הניטלת ברוח הכא נמי אי קלשת הוויא לה חמתה מרובה מצילתה אלא
על כרחך נעשית צילתה מרובה מחמתה הכא נמי ע"כ נעשו כשפורדין של
מתכת אמר רבא מפרוקיא סוכה דליחיד היא רמי אנפשיה ומדכר מבוי דלרבי'
היא סוכה אהרדי ולא מדכרי א' דאמרי אינשי קדרא דבי שותפי לא חמימא ולא
קדרא רבינא אמר סוכה דאורייתא לא בעי חיזוק מבוי דרבנן בעי חיזוק
מאי הוי עלה רבה בר רב עולא אמר זה וזה פסול רבא אמר זה וזה כשר
חלל

ותיה כשירי[ח]. ופריך רבה מפרוקיא סוכה דיחיד כו'. ופריך רבינא סוכה דהיא מוארייתא אחמירו בה רבנן. מבוי דהוא
דרבנן לא אחמירו ביה. רב אדא בר מתנה תני איפכא, אמר רבה בסוכה כשירה במבוי פסולה כו'. עד רבינא אמר זה וזה כשר.
דאורייתא לא בעי חיזוק. מבוי דרבנן בעי חיזוק. מאי הוי עלה, רבה בר עולא אמר זה וזה לפסול. רבא אמר זה וזה כשר.

לא תיהני ליה חמתה. לאכשורי גבוהה יותר מכ'. לקמן מפרש מאי
אמלחא והיכא חמי דמהניא: של מילה. עך בגדילין צו מילין והס
עפלים ובלע"ז גלא"ש: אמה אמר ר' אינעא כו'. השתא קא מסיק
לפירכה דאשכחן דמהניא אמלחא אילנא דרז ומעיקרא לא צדמיה
לאשוקי למלחיה עד דקסתי ליה

לתיזבח: רחצה ד'. אס היתה רחצה
רחצה ד'. טפחים אע"פ שהיא דקה
ואינה חזקה לקבל אריח כשירה והא
דמנ צמתי' (לקמן ד' י"ג): צריאה
כדי לקבל אריח כשאינה רחצה ד'
טפחים קאמר: ואס יש לה אמלחא
כו'. תרתי מילי קאמר רב וקולא:
אמר רב יוסף. הא אמלחא דלייתוה
משניה דרז לא רב חמתה דתיקשי
דרב דרז אלא חמתה מתיני' היא: ותיקשי
לרז. דהא חזוין הכא דלא גמרי
רבנן מהיכל מדקמני דאמלחא
מהניא: דל אנה מהכא. הירמיני
מייכן כאלו שמתקני ולא אמרתי דבר
זה: מהניא מ' מ' [צ: שהיה מני שהא
גבוה מכ' יותר מפתחו של היכל
אלמא רבנן מהתם גמרי: סנאי היא.
תנא דלעיל דסצירה ליה דרבנן
מהיכל גמרי ואמלחא לא מהניא
והאי תנא דאמלחא סבר לאו מהיכל
גמרי: לדידי נמי סנאי היא. ואנא
כתנא דלעיל אמרי: גלא רב. אי
לא הוה מפרש רב למתניתא קמייתא
וילף מינה דרבנן מהיכל גמרי:
מהנייא אהרדי לא קשיין. דצין
להיא חמתה וצין להא מתני'
דאמלחא: קורה רבנן טעמא
מאי. צעו תוך כ' אמה: משום היכר.
ליתחו אינשי ולידעו דתקנתא עבדו
ולא ימי לאחופי צרה"ר ומשום הכי
מהניא אמלחא דצין דמיסתכלי צה
אינשי אפי' למעלה מכ' אמה איכא
היכרא: והא דקסני צמתיני'
קמייתא יותר מפתחו של היכל לאו
דגמרי מהתם אלא סימנא צעלמא
נקט שלא תחליף גירסא דעשרים
ותאמר למעלה מל' או מארבעים יחא
פתח היכל סיימן צדך: אי סצירה
ליה א' דרבה. דטעמיהו דרבנן
בסוכה נמי משום היכר: למה נהו.
לרבנן ולר' יהודה לפלוגי צדמתי: מני
דליתוין עידי. כלומר המהלך אינו
מניב למעלה: קיני. כון קיני עופות
היו צולטין מחמת' האולם למעלה (מל')
מן הפתח: פסקי דארואי. כלונסות
של ארו ארוכין תמוזין צדמל אוידי'
דנפיש משכיה ארוך דידהו חזו לנו
אינשי ואיכא היכרא: מאן דאמר
פסקי. איכא היכרא למבוי: כל שכן
קיני. דאידי דחשיבי ומילתא דמהניא
היא מסתכלי צה אינשי וחזו לקורה:
מקלס. עובי הקורה צדוך כ'
ומקצתה למעלה וכן עובי סוכה של
סוכה: קלוש. רואין כאלו ניטל
איתו העובי היולא למעלה ותהא
קורה דקה: הניטלת צדוח. שהרי
שיערוה חכמים צריאה כדי לקבל
אריח ואי לאו הכי שדי ליה זיקא
הלכך לא חשיב: לא מידכר. וחמנין

דמשתקיל מקצת עובי הסכך הנכנס לתוך כ' וקיימא כולה למעלה מכ': שחם מירקב חמתוהו של קורה ותעמוד כולה
למעלה מעשרים אמה מתקני לה: אלא. אמאי מכשרת צדמא משום דע"כ השתא צילתה מרובה מחמתה דהא רואין הוא דקאמרי' ולא
שקילנא מיינה מידי: פלא נמי. משום אומה כשפורדין דאי נמי קלישי לא שדי לכו זיקא דהא לא מידי שקלת מיינה אלא רואין הוא דקאמרי':

קורה טעמא
מיהו היכרא. אפי'
שמיקט חכמים למנו
משום היכר צעלמא הוא,
דלא ימי למשירי שות
היכר (דקסנה). למען
ידעו דרווחיבם. ע"כ
סוכה כשיתמה יכרה לך,
דמני דעו כי בטוחים
השתמי, נזמי לשב. סמי
דמי ליה, ואפי' דלון יוא
מדי פשוטו דתיקש עני
כדוה. מיכר דרבנן ליה
לרצה (סוכה ב.). דלא
שליטא ביה עינא. שאני
רואה את הסכך, וסוכה
היו סכך כשמה (ספ.)
קדרא דבי שותפי לא
חמימא ולא קיררא.
שה סומן על זה (בב'
דכ.).

א) מדות פ"ג מ"ז,
ב) גירסא מהשה מילת וכן
צנורין ערך מל י"ג א, ג'
ע"כ"ן רב תמא, ד) נקמן
ה. ח: י"ג א, ט) סוכה ב,
ו) י"ג ב ד: ט) צ"ל: א)
מחמת, ח) צ"ל: לא,

הגהות הב"ח

א) גבי מאי לאו משום
היכרא: ב) שם צדמתי
למה לזה צריאה: ג) שם
דלחא מ"ט אי משום:
ד) רש"י ד"ה קיני ממין
קיני עופות:

גליון הש"ס

גבי סוכה דליחיד רמי
אנפשיה. עין לקמן יח
ע"כ ובכ"ז ד"ה צו
הרבים:

מוסף רש"י

קורה טעמא
מיהו היכרא. אפי'
שמיקט חכמים למנו
משום היכר צעלמא הוא,
דלא ימי למשירי שות
היכר (דקסנה). למען
ידעו דרווחיבם. ע"כ
סוכה כשיתמה יכרה לך,
דמני דעו כי בטוחים
השתמי, נזמי לשב. סמי
דמי ליה, ואפי' דלון יוא
מדי פשוטו דתיקש עני
כדוה. מיכר דרבנן ליה
לרצה (סוכה ב.). דלא
שליטא ביה עינא. שאני
רואה את הסכך, וסוכה
היו סכך כשמה (ספ.)
קדרא דבי שותפי לא
חמימא ולא קיררא.
שה סומן על זה (בב'
דכ.).

רבינו הגאון

צורת הפתח דהיא קנה
מיכן וקנה מיכן ונקמן על
גביהן. ופרקינן שמרעה זו
דרבנן יפלו לה מפתחו של
היכל מן קתני לה רבנן רב.
הא ליה רב לרב יהודי'
אחיה לחיאי ברי אהפי'
שיש שם צורת הפתח
צריך למעט צדורת פתח
לא מהני.
תוב קשיין ליבעו
אמלחא כי היכל, כדתנן
במס' מדרות חמש
אמלחאות (תו) של מילה
היו על גבן כו'. פי
אמלחא קורות לאחיות
הקיר. כגון וטור כרותות
אריים. ובלישנא דרבנן
למיטר בנינא. מילה אס
האלן, ופירושו נקראין
מילין. כדגריסין אין מי
מילין ע"ג מילין. והשונה
של מילה טועה הוא.
ודחשן הא דתני (המלי)
[תמן] אמלחאות של
מילה היו על גבן, באלם
היו וכל אחת יתירה על
חבירתה. ואמרין דילמא
בתני היכל בתבנית ארס
הוא, אמר רב
הקורה אם רחבה ארבעה
אפי"כ שאינה בריאה. ואם
יש שם לו אמלחא אין
צריך למעט. לא תתיב
אמלחא דהא גובה היכל
לא היה יותר מכ' ואפי"כ
היה ליה אמלחא אין
ואמרין ופריך רב יוסף,
אמלחא לא רב אמה
מחמתה היא ותמה דרבה בר
מבוי שבוה מכ' אמה יותר מפתחו של היכל יעני,
אלא מאי אית לך למימר תניא. לדידי נמי תנאי היא
ופליגי אהרדי, ונא דאמרי כי האי תנא. ודחינן ואמרין, בלא רב מתניתא לא פליגי אהרדי, קורה לרבנן משום היכר היא, ואי